

INSPIRATIONSPUNKTER

[KUN DET TALTE ORD GÆLDER]

5. november 2018

Samråd i ERU den 8. november – Spørgsmål U-W stillet efter ønske fra Lisbeth Bech Poulsen (SF)

Indledning

- Tak for indkaldelsen.
- Jeg synes, samarbejdet i Folketinget er gået godt indtil videre. Vi er enige om at få slået hårdt ned på økonomisk kriminalitet, draget de konsekvenser, der skal være, have en hård lovgivning og et effektivt tilsyn.
- Jeg glæder mig til, at vi skal arbejde videre med i det kommende stykke tid, da det ikke er en opgave, der på nogen måde er færdig endnu.
- Det er en meget omfattende opgave at sikre, at der bliver ryddet op, og vi kommer på plads, og har et set-up, som vi kan være tilfredse med.
- Det er en opgave, vi er sammen om, og der findes ikke to holdninger i Folketinget om, at danske bank sagen er skuffende og ikke noget, vi vil acceptere.

- Jeg er også enig i, at det ikke er noget, der gavner bankens økonomi, at der har været en hvidvasksag af det her omfang. Det kan man helt konkret se på aktiekursen.
- Derudover er det heller ikke noget, der gavner den danske finanssektor og dansk økonomi generelt.
- Det overordnede tema for samrådet i dag er, hvordan en sag som fx Danske Bank-sagen kan påvirke bankens økonomiske forhold og de mulige afledte effekter på dansk økonomi.
- Erhvervsministeriets departement og Finanstilsynet følger naturligvis disse spørgsmål meget tæt og deltager i en række sammenhænge i udarbejdelsen af vurderinger herom.
- Dertil kommer som bekendt det arbejde som Finanstilsynet aktuelt er i gang med i forbindelse med genåbningen af undersøgelsen af Danske Banks ledelse og styring i hvidvasksagen i den estiske filial.
- Derudover identificerer og overvåger fx Det Systemiske Risikoråd, som både Erhvervsministeriets departement og Finanstilsynet er medlem af, risici for den finansielle stabilitet.

Ad spørgsmål U

Spørgsmål U: Ministeren bedes redegøre for, i hvilket omfang Erhvervsministeriet foretager konsekvensanalyser, hvis eksempelvis amerikanske myndigheder giver Danske Bank en kæmpe bøde, eller hvis Danmarks kreditværdighed bliver nedjusteret af ratingbureauer, og hvad sådanne analyser viser.

- I spørgsmål U bliver jeg spurgt, i hvilket omfang Erhvervsministeriet foretager konsekvensanalyser, hvis eksempelvis amerikanske myndigheder giver Danske Bank en bøde, eller hvis Danmarks kreditværdighed bliver nedjusteret af ratingbureauer, og hvad sådanne analyser viser.
- Jeg vil derfor nu under besvarelsen af dette spørgsmål nærmere redegøre for de konsekvensanalyser som Finanstilsynet, som ligger organisatorisk under Erhvervsministeriet, generelt udarbejder, og derefter komme ind på de analyser, som EBA er involveret i.
- Når det gælder de individuelle kreditinstitutters forhold, er det en integreret del af Finanstilsynets løbende tilsyn at gennemføre stresstests af institutterne i forskellige økonomiske og forretningsmæssige scenarier.
- Med stresstestene undersøger Finanstilsynet om institutterne har tilstrækkelig kapital til at kunne overholde kapitalkravene i forskellige hypotetiske situationer, herunder hvis den generelle økonomiske situation forværres og institutterne på den baggrund får større kredittab. Sig-

tet med stresstestene er, at belyse robustheden i de enkelte institutter.

- Stresstestene tager udgangspunkt i situationer, hvor både generelle og institutspecifikke forhold, som kan gå instituttet imod, inddrages.
- Det kunne fx være i en situation, hvor dansk og international økonomi bliver ramt af et konjunkturtilbageslag med stigende arbejdsløshed, faldende priser på boliger og erhvervsejendomme samt fald i bruttonationalproduktet.
- Et scenarium i en stresstest kan også omfatte forhold, som er specifikke for det enkelte institut. Det kan f.eks. være en forværring i instituttets omdømme, der kan indebære øget risiko for myndighedsreaktioner, fx bøder, over for instituttet.
- Resultaterne af stresstestene indgår i Finanstilsynets løbende tilsyn med institutterne og dialogen om blandt andet kapitalmålsætning og udlokningspolitik.
- Finanstilsynets stresstest er således et tilsynsværktøj, og er som udgangspunkt ikke offentligt tilgængelige. Derimod offentliggør Finanstilsynet rapporter om resultaterne af inspektioner i institutterne, hvoraf det blandt an-

det vil fremgå, hvis der er stillet øget krav til kapital m.v.

- I forhold til Finanstilsynets stresstest har Erhvervsministeriets departementet været i dialog med Finanstilsynet om, hvor meget vi kan offentliggøre. Derfor følger vi op med et skriftligt svar.
- Jeg vil gerne oversende så meget som muligt, da det er min generelle holdning, at udvalget skal oplyses så meget som muligt.
- Der skal dog være sikkerhed for, at der ikke oversendes noget fortroligt, da Finanstilsynets stresstest som udgangspunkt ikke er offentlige.
- Derfor kan jeg ikke på nuværende tidspunkt svare fyldestgørende på, hvad stresstesten viser.
- I forhold til den del af samrådsspørgsmålet, der omhandler Danmarks kreditværdighed, så har Danmark den højeste kreditrating, et land kan have: En såkaldt AAA-rating (triple A).
- Det er tilfældet hos alle tre store kreditvurderingsbureauer: Standard & Poors, Moody's og Fitch.
- Den høje kreditværdighed er et resultat af, at dansk økonomi grundlæggende er sund som følge af en sund øko-

nomisk politik, høj beskæftigelse, lav ledighed og sunde offentlige finanser.

- En høj rating betyder, at den danske stat kan låne til relativt lave rentesatser. Således vil renterne på statsobligationer alt andet lige være højere i lande med lavere kreditværdighed.
- Danmarks triple-A kreditvurdering har hos alle tre kreditvurderingsbureauer såkaldt ”stabile udsigter”. Det vil sige, at der ikke er aktuelle forventninger om ændringer i den danske kreditvurdering.
- Der er således ikke umiddelbart grundlag for at konkludere, at hvidvasksagen skulle påvirke den danske stats kreditværdighed og dermed at Danmark ikke fortsat kan udstede statsobligationer til lave rentesatser.
- Således er de aktuelle statsobligationsrenter i Danmark fortsat blandt de laveste i Europa.

Ad spørgsmål V:

Spørgsmål V: Ministeren bedes redegøre for,

a) hvilke løbende analyser der bliver lavet af forskellige scenarier, der kan udspille sig i forbindelse med Danske Bank hvidvasksagen, og disses påvirkning af dansk økonomi,

b) hvad analyserne viser,

c) og om ministeren vil holde udvalget løbende orienteret om disse analyser.

- I spørgsmål V bliver jeg bedt om at redegøre for, hvilke løbende analyser, der bliver lavet af forskellige scenarier, der kan udspille sig i forbindelse med sagen om Danske Bank, og påvirkningen af dansk økonomi.
- Det er generelt en vigtig del af Finanstilsynets tilsyn at vurdere og træffe tilsynsafgørelser mv. over for institutionerne om de risici, som fx hvidvasksager kan indebære.
- I forhold til Danske Bank har det senest givet sig til udtryk ved, at Finanstilsynet har bedt Danske Bank hense minimum 10 mia. kr. til at håndtere omdømmerisici, som følge af hvidvasksagen i bankens estiske filial.
- Udover de stresstest, som Finanstilsynet som tidligere nævnt gennemfører, deltager de største danske institutter også i den fælleseuropæiske stresstest i regi af Den Europæiske Banktilsynsmyndighed (EBA). Det gælder Danske Bank, Nykredit, Jyske Bank og Sydbank.
- De fælleseuropæiske stresstests udføres hvert andet år og dækker de største penge- og realkreditinstitutter i Europa. Stresstesten er baseret på scenarier og metoder fastlagt af EBA og Det Europæiske Systemiske Risikoråd (ESRB).

- Resultaterne af EBA-stresstestene er netop blevet offentliggjort i fredags, den 2. november.
- Stresstesten indeholder to scenarier – et basisscenario og et stress-scenarium.
- Basisscenariet er baseret på de centrale skøn for den generelle økonomiske udvikling i EU-landene, mens stress-scenariet skal teste institutterne i en hypotetisk situation med et større økonomisk tilbageslag, som det er mindre sandsynligt indtræffer, men som omvendt ikke kan udelukkes.
- Fokus i stresstesten er primært, om bankerne kan opretholde en tilstrækkelig kapitalisering i stress-scenariet.
- Det følger generelt af EBA's retningslinjer, at bankerne skal indregne risikoen for myndighedsreaktioner, der kan indebære bøder som følge af mulig overtrædelse af hvidvasklovgivningen, god skik regler eller lignende.
- I Danske Banks stresstest er der derfor i overensstemmelse med retningslinjerne indregnet en risiko for en bøde i sagen om hvidvask i bankens estiske filial. Den indregnede bøde holder sig inden for den ramme som jeg nævnte før på 10 mia. kr., som Finanstilsynet har bedt Danske Bank hensætte til netop at håndtere den type risici.

- Den offentliggjorte stresstest for Danske Bank viser, at banken – og de øvrige danske institutter i testen – i selv det hårde stressscenarium er kapitaliseret over minimumskravene.
- Det afspejler, at Danske Bank er en økonomisk solid og velkapitaliseret bank.
- Det betyder, at selv om man indregner virkningerne af et dybt konjunkturtilbageslag og begivenheder, der specifikt påvirker Danske Bank negativt, herunder potentielle bøder, vil banken kunne opfylde kapitalkravene, selv i et meget hårdt stressscenarium.
- Banken vil således fortsat kunne drive sin virksomhed og udfylde sin rolle som formidler af kredit til husholdninger og virksomheder.
- Et dybt konjunkturtilbageslag vil selvsagt påvirke dansk økonomi negativt, og i det hypotetiske hårde stressscenarium forudsættes BNP af falde over 4 pct., boligpriserne falder med op imod 30 pct. og ledigheden beregnes til at stige til over 11 pct.

Ad spørgsmål W:

Hvad mener ministeren om, at næstformanden for EU-Kommissionen Jyrki Katainen, har udtalt, at hvidvasksager som Danske Bank sagen kan skabe en ny finanskriser, jf. artiklen "EU-spids: Hvidvask kan udløse ny finanskriser" på Børsen.dk den 17. september 2018. (<https://borsen.dk/nyheder/avisen/artikel/11/207533/artikel.html>)

- I spørgsmål W bliver jeg bedt kommentere udtalelserne fra EU-Kommissionens næstformand Jyrkki Katainen, som blev bragt i artiklen "Hvidvask kan udløse ny finanskriser", fra Børsen.dk den 17. september 2018.
- Overordnet kan jeg tilslutte mig EU-kommissionens næstformands synspunkt om, at hvidvask-skandaler, og ikke mindst i det omfang vi har set, helt afgjort skader tilliden til den finansielle sektor.
- I artiklen drages paralleller til den såkaldte subprime-krise i USA, der var én af flere udløsende faktorer bag den finansielle krise. Jeg mener imidlertid, at der i forhold til hvidvasksagen og årsagerne til den finansielle krise er tale om to vidt forskellige situationer.
- Den finansielle krise bundede i en uansvarlig og overdreven krediteksponering og kreditgivning, der underminerede hele det globale finansielle system. Det var bl.a. sub-prime produkterne et udtryk for.

- Det er ikke umiddelbart meningsfyldt at sammenligne med de udfordringer, som vi kæmper med for at forhindre, at kriminelt udbytte flyder ind i den legale økonomi.
- Jeg anerkender imidlertid præmissen om, at hvidvask er et område, der ikke har været nok fokus på – heller ikke fra myndighedernes side.
- Det har ikke kun været tilfældet i Danmark, men også i en række andre lande.
- Det er oplagt, at det er helt afgørende, at der nu rettes op, og det er som bekendt det vi er i fuld gang med i Danmark.
- Hvidvask af kriminelt udbytte er ofte en grænseoverskridende aktivitet, der påvirker og involverer adskillige lande. Derfor er det naturligvis vigtigt, at alle lande yder en stor indsats på området, og at vi samarbejder om at bekæmpe hvidvask.
- Jeg vil gøre alt hvad jeg kan for, at vi i Danmark går forrest i kampen mod hvidvask med en hård regulering og et tilsyn i europæisk topklasse.

Ad spørgsmål X:

Det er kommet frem, at blandt andet amerikanske, britiske og finske myndigheder nu kigger på Danske Bank sagen. Ministeren bedes redegøre for omfanget og karakteren af henvendelser fra udenlandske myndigheder i forbindelse med skandalen i Danske Bank.

- Så går jeg til spørgsmål X, hvor jeg bliver spurgt til de amerikanske, britiske og finske myndigheders interesse i sagen, og omfanget og karakteren af deres interesse.
- Generelt kan jeg oplyse, at vi fra dansk side er i tæt kontakt med bl.a. de amerikanske myndigheder
- Derudover er der etableret et hvidvask tilsynskollegium for Danske Bank blandt de skandinaviske lande, de baltiske lande, Luxembourg og Storbritannien, hvor tilsynsmyndighederne løbende er i kontakt.
- De konkrete oplysninger om kontakten, der spørges til, vedrører tilsynet med Danske Bank, og er tavshedsbelagte efter både lov om finansiel virksomhed og hvidvaskloven.
- Jeg har derfor ikke mulighed for at redegøre nærmere for potentielle henvendelser eller indholdet af sådanne.
- Det var hvad jeg kunne oplyse – tak .